

POLSKO-UKRAIŃSKI
ROCZNIK
UKRAIŃSKO-POLSKI

***KSZTAŁCENIE ZAWODOWE:
PEDAGOGIKA I PSYCHOLOGIA***

Pod redakcją

Tadeusza Lewowickiego
Jolanty Wilsz

Iwana Ziaziuna
Nelli Nyczkało

IV

CZĘSTOCHOWA- KIJÓW
2003

Recenzenci
Tadeusz LEWOWICKI, Jolanta WILSZ,
Swietłana SYSOIEWA, Walentyn MOLAKO

Rada Naukowa
Tadeusz LEWOWICKI, Iwan ZIAZIUN

Komitet Redakcyjny
Nella NYCZKAŁO, Jolanta WILSZ, Bogumiła KWIATKOWSKA-KOWAL,
Swietłana SYSOIEWA, Czesław NOSAL, Jan STRELAU, Georgij BAŁŁ,
Henryk BEDNARSKI, Semen GONCZARIENKO, Walentyna SEMICZENKO,
Olena KULCZYCKA, Ryszard SZWED, Stanisław PODOBIŃSKI

Skład i łamanie
Natalia NENASZEWA
Mykola BASTUN

BG WSP

259148

Projekt okładki
ART PLUS

37
37.014
371.12.01
377

T.P. Opr. nauki

Korektorstwo
Olena OTYCZ
Eduard POMYTKIN

Tłumaczenia
Georij BAŁŁ
Jolanta WILSZ

ISBN 83 – 7098 – 672 - 2

© Copyright by Tadeusz LEWOWICKI & Jolanta WILSZ & Iwan ZIAZIUN &
Nella NYCZKAŁO & Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej w
Częstochowie.
Częstochowa 2003.

Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie,
ul. Waszyngtona 4/8, 42 – 200 Częstochowa,
tel. (0 34) 361 48 54, fax (0 34) 368 35 53.

D-Nr 23/1/06

38.05.06

259148

ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ
ЖУРНАЛ
УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА: ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ

За редакцією

Тадеуша Левовицького
Іоланти Вільш

Івана Зязюна
Неллі Ничкало

IV

ЧЕНСТОХОВА - КИЇВ
2003

Рецензенти
Тадеуш ЛЕВОВИЦЬКИЙ, Іоланта ВІЛЬШ,
Світлана СИСОЄВА, Валентин МОЛЯКО

Наукова рада
Тадеуш ЛЕВОВИЦЬКИЙ, Іван ЗЯЗЮН

Редакційна колегія
Нелля НИЧКАЛО, Іоланта ВІЛЬШ, Богуміла КВЯТКОВСЬКА-КОВАЛЬ,
Світлана СИСОЄВА, Чеслав НОСАЛЬ, Ян СТРЕЛЯУ, Георгій БАЛЛ,
Генрик БЕДНАРСЬКИЙ, Семен ГОНЧАРЕНКО, Валентина СЕМИЧЕНКО,
Олена КУЛЬЧИЦЬКА, Ришард ШВЕД, Станіслав ПОДОБІНСЬКИЙ

Складання
Наталія НЕНАШЕВА
Микола БАСТУН

Проект обкладинки
АРТ ПЛЮС

Коректори
Олена ОТИЧ
Едуард ПОМИТКІН

Переклад
Георгій БАЛЛ
Іоланта ВІЛЬШ

ISBN 83-7098-672-2

© Copyright by Тадеуш ЛЕВОВИЦЬКИЙ & Іоланта ВІЛЬШ & Іван ЗЯЗЮН
& Нелля НИЧКАЛО & Видавництво Вищої Педагогічної Школи
у Ченстохові.
Ченстохова 2003.

Видавництво Вищої Педагогічної Школи у Ченстохові,
вул. Вашингтона 4/8, 42 – 200 м. Ченстохова,
тел. (0 34) 361 48 54, факс (0 34) 368 35 53.

SPIS TREŚCI

Część I

ZAGADNIENIA PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO WE WSPÓŁCZESNYM SPOŁECZEŃSTWIE

WASZL KREMIEN Filozofia edukacji XXI stulecia	13
STEFAN M. KWIATKOWSKI Edukacja zawodowa - potrzeba zmian	23
WALDEMAR FURMANEK Problemy rozwoju teorii edukacji zawodowej	29
JOLANTA WILSZ Relacje między procesem przystosowania zawodowego a strukturą osobowości osoby przystosowującej się	53
ROMAN GURIEWICZ, ALŁA KOŁOMYJEC Ustawiczna edukacja pedagoga: czynniki motywacyjne	75
WIKTOR HARABET Profesjonalizacja osobowości robotnika w kontekście ustawicznej edukacji zawodowej	85
ŁARYSA SIGAJEWA Problem edukacji dorosłych w materiałach konferencji międzynarodowych	99
URSZULA NOWACKA Przygotowanie praktyczne nauczycieli w świecie badań eksperymentalnych	109

Część II

FILIZOFIA, PEDAGOGIKA I PSYCHOLOGIA EDUKACJI W PRZESTRZENI WIELOKULTURALNEJ

IWAN ZIAZIUN Nieświadome i intuicja twórcza	121
TAMARA JACENKO Osobowości wewnętrznej dynamiki psychiki	137
SWIETŁANA SYSOJEWA Technologie ukierunkowane osobowościowo: istota, specyfika, wymagania przy projektowaniu	153
BEATA GOFRON Kontrowersje wokół idei równości w edukacji	167
WALENTYN RYBAŁKA Rozwój twórczego potencjału i kultura psychologiczna osobowości przywódcy	181
OLENA KULCZYCKA Utalentowanie: natura i istota	193
OLEKSANDRA DUBASENIUK Główne mikrocynniki socjalizacji nastolatka	203

OLGA MATWIJENKO	
Reformy edukacji obowiązkowej państw UE: aspekt porównawczy	213
NATALIA TAŁAŁUJEWA	
Różnorodność uczelni w edukacji zawodowej	
Ukrainy (koniec XIX – pierwsze ćwierćwiecze XX st.)	227
SERGIJ FARYNA	
Wzajemne odniesienie wartości chrześcijańskich i	
tradycyjnych w paradygmacie edukacyjnym Rusi Kijowskiej	243
Część III	
PROBLEMY EDUKACJI ZAWODOWEJ, WYCHOWANIA, PORADNICTWA I	
DZIAŁALNOŚCI ZAWODOWEJ	
KAZIMIERZ DENEK	
Edukacja z perspektywy teorii ludzkiego kapitału	261
BERND- JOACHIM ERTELT	
Zarządzanie informacją w poradnictwie	279
RYSZARD PARZEŃSKI	
Zainteresowania uczniów liceów i techników w wyborze	
kariery edukacyjno-zawodowej	301
MARIAN GŁOWACKI	
Elementy teorii informacji w edukacji przyrodniczej i technicznej.....	317
GRZEGORZ KIEDROWICZ	
Nauczyciel informatyki – sylwetka, kompetencje pedagogiczne,	
kwalifikacje	333
WOJCIECH WALAT	
Założenia modelowe i propozycje rozwiązań struktury podręczników	
do uczenia techniki-informatyki	345
LIDIA WŁODARSKA-ZOŁA	
Specyfika kształcenia na kierunkach zarządzania na	
uczelniah technicznych w Polsce	363
JAROSŁAW CECHEMISTER	
Przygotowanie uczniów do zawodu w systemie	
ustawicznej edukacji medycznej	373
WALENTYNA ŁOZOWIECKA	
Szczegóły kształtowania zawodowych umiejętności	
młodsze specjalisty przemysłowego w trakcie jego edukacji	383
ALICJA CZERKAWSKA	
Przydatność klasyfikacji problemów zawodowych w pracy doradcy	
zawodu	395
JOANNA GAJDA	
Poglądy Janusza Korczaka na rolę i zadania wychowawcy	409
Część IV	
ASPEKTY HUMANISTYCZNE I METODOLOGICZNE EDUKACJI	
ZAWODOWEJ	
NELLA NYCZKAŁO	
Narodowa doktryna rozwoju edukacji i nauka pedagogiczna w Ukrainie	421

KAZIMIERZ M. CZARNECKI
Teoretyczne podstawy zawodowego rozwoju człowieka439

GEORGIJ BAŁŁ
Pewność osobowościowa w znaczeniu
humanistycznym: aspekty psychologiczne, etyczne i pedagogiczne461

WALERZJ ORŁOW
Problemy kształtowania się zawodowego przyszłych nauczycieli
przedmiotów cyklu estetycznego475

OLENA OTYCZ
Sztuka w treści edukacji zawodowo-pedagogicznej489

WALERYJ BYKOW
Informatyzacja szkoły ogólnej i zawodowo-technicznej
na Ukrainie: zasady koncepcyjne i kierunki priorytetowe501

ANDRZEJ GOFRON
Przygotowanie zawodowe nauczycieli. Przegląd koncepcji i propozycja
teoretycznego ujęcia517

ANATOLIJ KUŹMIŃSKIJ
Podejście systemowe do zarządzania procesem nauczania w szkołach
edukacji podyplomowej pracowników pedagogicznych537

WOŁODYMYR FEDORCZENKO
Ustawiczność i stopniowość w przygotowaniu kadry dla turystyki547

KAZIMIERZ CHYC
Turystyka jako źródło emocji557

З М І С Т

Частина I

ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

ВАСИЛЬ КРЕМЕНЬ Філософія освіти ХХІ століття.....	13
СТЕФАН КВЯТКОВСЬКІ Професійна освіта – потреба змін	23
ВАЛЬДЕМАР ФУРМАНЕК Проблеми розвитку теорії професійної освіти	29
ЮЛАНТА ВІЛЬШ Проблеми професійного пристосування особистості	53
РОМАН ГУРЕВИЧ, АЛЛА КОЛОМІЄЦЬ Неперервна освіта педагога: мотиваційні чинники.....	75
ВІКТОР ХАРАБЕТ Професіоналізація особистості робітника у контексті неперервної професійної освіти	85
ЛАРИСА СИГАСВА Проблема освіти дорослих в матеріалах міжнародних конференцій.....	99
УРШУЛЯ НОВАЦКА Практична підготовка вчителів: експериментальні дослідження	109

Частина II

ФІЛОСОФІЯ, ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ ОСВІТИ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ

ІВАН ЗЯЗЮН Безсвідоме і творча інтуїція	121
ТАМАРА ЯЦЕНКО Особливості внутрішньої динаміки психіки	137
СВІТЛАНА СИСОЄВА Особистісно орієнтовані технології: сутність, специфіка, вимоги до проектування	153
БЕАТА ГОФРОН Ідея рівності у навчанні в наукових дискусіях	167
ВАЛЕНТИН РИБАЛКА Розвиток творчого потенціалу і психологічна культура особистості лідера.....	181
ОЛЕНА КУЛЬЧИЦЬКА Обдарованість: природа і сутність	193
ОЛЕКСАНДРА ДУБАСЕНЮК Провідні мікрочинники соціалізації підлітка	203
ОЛЬГА МАТВІЄНКО Реформи обов'язкової освіти країн ЄС: порівняльний аспект	213
НАТАЛІЯ ТАЛАЛУЄВА Багатотипність навчальних закладів у професійній освіті України (кінець ХІХ – перша чверть ХХ ст.)	227

СЕРГІЙ ФАРИНА	
Християнські традиційні цінності в освітній парадигмі Київської Русі	243

Частина III

ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ, ВИХОВАННЯ, КОНСУЛЬТУВАННЯ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

КАЗІМЕЖ ДЕНЕК	
Освіта в контексті теорії людського капіталу	261

БЕРНД-ІОАХІМ ЕРТЕЛЬТ	
Управління інформацією у дорадництві	279

РИШАРД ПАРЖЕЦКІ	
Мотивація учнів ліцеїв та технікумів до вибору освітньо-професійної кар'єри.....	301

МАРІАН ГЛОВАЦКІ	
Елементи теорії інформації у природничому і технічному навчанні	317

ГЖЕГОЖ КЕДРОВІЧ	
Вчитель інформатики: педагогічні компетенції і вимоги до кваліфікації	333

ВОЙЦЕХ ВАЛАТ	
Основи моделювання структури підручників для вивчення техніки-інформатики	345

ЛІДІЯ ВЛОДАРСКА-ЗОЛА	
Специфіка навчання на факультетах управління у технічних навчальних закладах в Польщі.....	363

ЯРОСЛАВ ЦЕХМІСТЕР	
Допрофесійна підготовка учнів у системі неперервної медичної освіти	373

ВАЛЕНТИНА ЛОЗОВЕЦЬКА	
Особливості формування професійної компетентності молодшого спеціаліста переробного виробництва у вищій школі	383

АЛІЦІЯ ЧЕРКАВСКА	
Класифікація професійних проблем щодо придатності до праці консультанта професії ...	395

ІОАННА ГАЙДА	
Януш Корчак про роль і завдання виховання	409

Частина IV

ГУМАНІСТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

НЕЛЛЯ НИЧКАЛО	
Національна доктрина розвитку освіти і педагогічна наука в Україні	421

КАЗІМЕЖ М. ЧАРНЕЦКІ	
Теоретичні основи професійного розвитку людини ..	439

ГЕОРГІЙ БАЛЛ	
Особистісна надійність у гуманістичному тлумаченні: психологічні, етичні та педагогічні аспекти	461

ВАЛЕРІЙ ОРЛОВ	
Проблеми професійного становлення майбутніх викладачів предметів естетичного циклу	475

ОЛЕНА ОТИЧ	
Мистецтво у змісті професійно-педагогічної освіти	489

ВАЛЕРІЙ БИКОВ	
Інформатизація загальноосвітньої і професійно-технічної школи України: концептуальні засади і пріоритетні напрями	501
АНДЖЕЙ ГОФРОН	
Професійна підготовка вчителів: теоретичне обґрунтування.....	517
АНАТОЛІЙ КУЗЬМІНСЬКИЙ	
Системний підхід до управління навчальним процесом у закладах післядипломної освіти педагогічних працівників	537
ВОЛОДИМИР ФЕДОРЧЕНКО	
Неперервність та ступеневість підготовки кадрів для сфери туризму	547
КАЗІМЕЖ ХИЦ	
Туризм як джерело емоцій	557